

**De Iure Ac Potestate Romanorvm Pontificvm,
Imperatorvm, Regum ac Episcoporum**

Alvarez Guerrero, Alfonso

Coloniae Agrippinae, 1586

VD16 A 2069

De crimine læsæ maiestatis, & perduellionis, seu rebellionis. cap. lxxi.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-63477](https://nbn-resolving.de/urn:nbn:de:hbz:466:1-63477)

dominus, non hæres, & si cecidisti a possessione, compunt tibi alia remedia. vide Barto. in l. j. ff. de fideicon missa, hæred, peti.

26 † Et an petitio hære, tollatur longo tempore, & quod tempore prescribatur, vide loco. in lege, hæreditati C. de peti. hære, & vide Bald. in leg. licet. C. de iure delicti vbi dicit, quod ista actio durat xxx. annis. & vide eum in l. ff. de edito diu Adria. & Alexan. in l. j. C. quando non peten. par. Et qualiter formandus sit libellus in ista petitione hære, ponit. Spec. in titulo de iudiciis, & dicit coram, & ago contra p. qui possidet, seu tenet hæreditatem. T. ca ex testamento, vel ab intestato successi, unde ago contra eum, quod ipsam hæreditatem, seu bona. T. mihi restituta & eum peto ad id sententialiter condemnari: peto etiam fructus perceptos, & qui percipi potuerunt; & ad hoc expetitionem hære. Et tu diligenter nota istam formam substantialem, & conclusuam in ista actione. Sed aduerte de Etinam Pau. de Castro in materia istius libelli, qui etiam effulde utilis, & conclusuus. Et sic remanet ad honorem Dei expedita tota materia praesentis capituli.

DE CRIMINE LAESE MAIESTATIS,
& perduellionis, seu rebellionis.

Cap. LXXI.

S V M M A R I V M.

- 1 Cimen hoc omnia crima excellit, item quid crimen lese maiestatis.
- 2 Eximens aliquem reum confessum, vel condemnatum, e manib[us] familiæ, an incidat in hoc crimen.
- 3 Mutuans pecuniam rebellibus, vel alia committens in damnum suis Principis, utrum committat crimen lese maiestatis.
- 4 Quodnam dicatur crimen, quasi lese maiestatis.
- 5 Conspirans contra principem, qua pena puniri debeat.
- 6 Mater hoc crimen committens, utrum filia ob id aliquid patiat.
- 7 Facientes illicita collegia, an teneantur hac lege.

8 Filia

- 8 Filii conspirantium in priuicem, posintne aliquam hereditatem capere.
9 Filiorum appellatione, qui comprehendantur.
10 Fidelitas quotuplex sit.
11 In duabus consistit fidelitas.
12 Rebelles qui dicantur.
13 Quomodo in crimen læse maiestatis procedatur, remissione.
14 De clausula summarie, simpliciter, & de plano, remissione.
15 Proditor quis dicatur, & num. 16.
17 Filius beneficium ecclesiasticum possidens, si pater hoc crimem committat utrum amittat, beneficium.
18 Infames ad beneficia ecclesiastica non admittuntur.
19 Subditus, principi inobediens, perduellionis crimen committit.
20 Crimen hoc committens, si etiam rebellis fuerit, qua pena plectus sit.

Offenditur † Imperator facto aliquo committente crimen in eum, nempe istud crimen excedit inter omnia crimina. Est autem crimen læse maiestatis, vbiunque quis contra urbem aliquid molitur, vel quod profugit ad hostes, vel quod hostes qualitercunq; iuuat, vel armis, vel pecunia, vel cōsilio, vel q̄ subiectas prouincias nititur facere rebelles, vel quod seditionem mouet in ciuitate, vel quod magistratus occiduntur, vel principes, vel qui circa latus eius militant; vel qui arma sumit, vel occupat loca contra rempublicam; vnde vocatur hoc crimen perduellionis ea ratione, quia perduelles dicuntur hostes. vt. ff. de verborum signifi. l. si quos nos hostes. Dicitur ergo crimen perduellionis. j. hostile, vt ex predictis patet. Et dicitur. ff. ad l. Iuli. maiestat. l. j. ij. iij. & iiiij. Vide de hoc Azonam in summa. Quotuplex sit autem maiestas, & alia plura de maiestate. vide Do. Hieronym. Gigant. in suo tracta. de crimen. læse maiestat. in rubrica. quotuplex sit maiestas per tot. libro primo. Et crimen læse maiestatis est proximum sacrilegio, vt notatur in leg. j. ff. ad l. Iuli. maiestat. in principio. Et qui mittit nuncium, vel literas hostibus contra principem incidit in crimin. læse maiestat. vt notat

Sff 5 Bartol.

Bartol. in d.l.j. in finalibus verbis, idem voluit Nicol. Boer in suo tractat. de editio. in vi. præsupposito, col. iiiij. num. xv. Et omnes supradicti enumerantur capite primo lèse maiestatis. & vide tex. in l. Iuli maiestat, cuius verba sunt; Lex xij. tabularum iubet eum, qui hostes conditauerit, qui ue opem hosti tradiderit, capite puniri. Lex autem Iulia maiestatis præcipit, eum, qui maiestatem publicam lèserit, teneri, qualis est ille, qui in bellis cesserit, aut arcem teneuerit, eadem lege tenetur. & qui iniussu principis bellum gesserit, delectum ue habuerit, exercitum cōparauerit; qui ue, cū ei in prouincia successum esset, exercitum successori non tradiderit; qui ue imperium, exercitum ue populi Romani deseruerit; qui ue priuatis pro potestate magistratum ue quid sciens dolo malo gesserit. Committitur autem hoc crimen, cum quis statuas principis conflauit, vt l. qui statuas. & l. non contrahit, & l. cuiuscunque, in fin. ff. ad le. Iul. maiesta.

¶ Item hac lege tenetur, qui crimine accusatum de custodia fecit exire, vt in l. iiiij. ad fin. ff. ad l. Iulia. maiestat. ad fin. Et vide ibi Barto. vbi ipse dicit; qui abstulit reum confessum, condemnatum, vel condemnandum ē manibus familiæ, punitur lege Iulia maiestatis, vt in d.l. iiiij. qnōd tene menti. Hoc tamen videtur intelligendum, quando talis reus tenebatur pro criminie lèse maiestatis, vt tenet gloss. ibi verbo reum. quam sequitur Lucas de Penna in l. quotiens, in j. colum. C. de exactoribus tribu. l. x. quod est satis notandum. Si vero reus non erat confessus, nec condemnatus, punitur ad mortem, vt in casu. fina. C. de maleficiis. & Math.

In alijs autem casib. qualiter punitur cripiens, vi. tex. in auct. vt omnes obedienti iudici prouin. g. arripiat. colla. v. Sed si quis interfecit captum à familiaribus, vide. Bart. in l. in laqueum, & l. eiusdem. g. fin. ff. ad l. Cornel. de Sicar. & Ange. in d.l. iiiij. dicit.

¶ Nota, quod mutuans pecuniam rebellibus, aut aliquo modo iuuans incidit, in maiestatem, vt est textus in l. cuiusque dolo. & ibi Bartol. ff. ad l. Iul. maiestat. pecunia enim est belli neruus, vt per Ioann. Pirrum in tractat. de maiesta.

Roma.

Roma. parte secunda in rubri. de quæstio. magist. num. iij. vide etiam, in hac materia Dominum Hieronym. Gigant Iurisc, in suo aureo tract. nouiter imprestum de crim. læse maiestat. not. sub Rubrica qualiter, & à quibus crim. læse maiest. committ. quæst. xxx. iiiij. libro primo. vide omnino quia multa inuenies notatu. digna; Etnota, quod si imperator dat saluum conductum, vel securitatem, frangens dictam securitatem incidit in maiestatem. vide Barto. & Ange. in lege j. ff. ad legem Iuliam maiestatis. & ibi dicit Angelus; adde, quod hanc securitatem nemo dare potest nisi princeps. Et nota, quod asserens se magistratum, qui non est, incidit in maiestatem: tenetur etiam criminis falsi, ut in lege eos. ff. de falsis. Et vide text. & ibi Angel. in lege. iij. ff. ad l. Iuliam maiestat. Item tenetur, qui obserdes sine iussu principis occidit, ut lege j. in ff. ad l. Iuliam maiestat.

Et qui successori suo denegat præbere baculum, ut possit officium exercere. vide de hoc Angel. in lege. iij. eodem titulo.

† Est & aliud crimē quasi læse maiestatis, ut priuati carceris exercitio, & in falsa moneta. ut C. de priua. carce. & de falsa moneta. l. vltima. Sunt autem in hoc crimine multa specialia; nam omnes, qui alias repelluntur ab accusatione, hic admittuntur: puta milites, minores, infames, pauperes, familiares, parentes contra liberos; & contra; liberti contra patronos, & mulieres. Nam coniurationem Catilinæ Iulia mulier detegit, ut lege famosi. ff. ad lege. Iuliam maiestat. Sed famosi inimici nullo criminis admittuntur, quantuncunque exceptuato. vide Angel. in dict. lege. famosi. Et allegat text. in capit. perpetuas. de simonia, per quod capitulum dixit Bart. ut Ange. refert, quod quantuncunque isti infames admittantur ad accusandum, & per consequens ad testificandum, tamen non admittuntur ad testimonium, nisi tatum modo super crimine directo, sed non poterunt testificari super administris. Et dixit hoc esse tenendum menti perpetuò. Sep. hoc non credo, dicit Ang. nisi quando adminicula non resipiunt de litis substantia.

Et

¶ † Et conspirans contra principem, vel eos, qui sunt circa latus principis, incidit in crimen læse maiestatis, solum ordinatione, & tractatu; licet non sequatur euentus. unde ultore gladio debent puniri, & omnia bona sua efficiunt fisci. textus est. in l. quisquis, in princ. C. ad l. Iuliam maiest. Et filii eius misericordia reseruatur vita, sed nulla bona possunt habere, vel accipere ex aliqua successione intestati, vel testati, & perpetuò sunt infames, & ab omnibus honoribus, & officijs exclusi. text. est in d. l. quisquis, §. filii vero. Et supplicans principi pro eis punitur pena perpetuae infamiae. text. est in l. quisquis. in §. denique. Cum filiabus eius dispensatione proceditur, ut possint ex bonis maternis obtainere Falcidiam. vide text. in l. quisquis. Et an pena infamiae, & incapacitatis habeat locum in filia fœmina, vide Claud. in dicto. lege. si quis id, quod. s. de iurisdict. omni. iudi. & ista lex habet locum in filia iam natis: & ista est communis op. vi. Claud. in l. si quis id, q. ff. de iuri. omni. iudi. §. ad filias. Et post illud crimen attenuatum petere non potest emancipare filium, nec aliquam alienationem facere tex. est in dicta l. quisquis. §. emancipationes. Et vxores istorum non debent perdere dotes, immo recuperant eas: donationes nuptiales in casu, quo erat seruandæ liberis, applicantur fisco, in quibus filiae possunt petere legitimam. tex. est in d. l. quisquis. §. vxores. Item cōscij, satellites, & ministri in pena sunt similes delinquēt. tex. est in d. l. quisquis. §. id quod. Item reuelans coniuraciones huiusmodi in initio premiatur; sed si post aliquo tempore reueleret secretum, sibi parcitur. tex. est in d. l. quisquis. §. f.

¶ Et si mater commisit crimen læse maiestatis, filia priuatur onere, & commodo succedendi, sicut priuatur filius. vide Ang. in verbo. hanc tradito. in versic. & aduentendum. vel dic secundum Iacobum Butrigarium in dicta l. quisquis. §. ad filias. Vide eundem Dominum Hieronymum Gigant. in suo tractat. de crim. læse maiestat. de pen. quas filij, incur, patre, cum crim. læse maiestat. q. xvij. lib. tertio. Quando pater delinquit, filia habet solam Falcidiam; eundem tamen habet, quando mater delinquit. Et hæc est vera opinio secundum eum.

Et

Et nota, quod illi, qui faciant collegia illicita, & sunt auctores huius, tenentur lege Iulia maiestat. lib. qui illicitum. ff. de collegijs illicitis. Quae autem sit poena aliorum de collegio, vide ibi in l. collegia. Et nota, quod filius eius qui proditionem facit contra principem, licet in bonis non succedat, censetur tamen haeres eiusdem proditio- nis: & sic de simili proditione contra eum est prae sumptio, & dignitatibus, & honoribus eximitur. Et hoc, qua do deliquit contra personam principis; & a successioni bus parentum priuatur. Sed quando non delinquit contra principem, sed circa alia capitula posita in l.i. & iij. ff. ad l. Iulia. maiesta. vide Salic. in d.l. quisquis. in princip. §. filij. & vide Angel. in verbo, hai tradito. in versi. vbi loquitur de vicario principis; & licet sit crimen, non contra filios delinquentium. & alleg. Salice. in d.l. quisquis.

Et tappellatione filiorum comprehenduntur descen- dentes. s. nepotes, & similes. & vi. ibi Ange. qui multa di- cit. & omnino vide eum. Et circa filios illegitimos dicit i- dem, si sunt nati ex certo coitu. vide Bal. in d.l. quisquis, in iij. col. Et regula dicta legis intelligitur de filijs, & bastar- dis, & de spurijs. vi. Bal. in d.l. quisquis, in iij. col.

Et t filij conspirantium in principem non possunt cape re aliquam haereditatem, vt dictum est. Et utrum talis ha- reditas vadat ad fiscum, vel ad alium successorem, vide Bald. in dicta l. quisquis, ad finem. & vide doctor. in l. i. C. de haereditibus instituend. vbi concludunt, quod est com mun. opinio. quod talis haereditas vadat ad alios succe- ssores. & Salicet. in dicta l. quisquis. in iij. colum. dicit; Scias, quod haec lex praestat argumentum, quod de iure banni- tis non possit pecunia, vel alimonia praestari. Nam banni- tis censentur hostes, & inimici ciuitatis, a qua bannuntur. argum. l. amissione. §. qui deficiunt. ff. de capitulis diminu- tione. Sed hostibus, quis non potest opem præbere, vt in l. iij. ff. ad l. Iulia. maiestat. cætera vide ibi per Salicet. Et cri- men læsæ maiestatis post mortem obijci potest, & seruit or- quentur in caput domini. l. meminisse. C. ad l. Iul. maiest. Et post mortem rei crimen læsæ maiestatis potest inchoa- ri. Et criminosus huius criminis in ipso criminis exordio

pera

perdit ipso facto omnium suarum rerum administrum; & per incertitudinem successoris bona interim se-
stratur. vide text. in l. fina. & ibi vide Bald. & Salic. Ca-
luli. maiestat. & vide Cinum; & vide Ange. in verbis
tradito. in versic. & bene scias. tamen ipso iure bona
sunt confiscata ad die commissi delicti. Et vide Boni-
um Vitellinum in tractatu maleficiorum. in rubri. ad
Iuli. maiesta. vbi ipse dicit. qui teneantur criminis legis
liæ maiest. & vide Ange. in tracta. maleficiorum. in ver-
bi tradito. versi. i. vbi ipse dicit; proditio patriæ est crimi-
enorme. & in eo non appellatur. tamen in eo non proce-
tur ad torturam. nisi praecedentibus indicijs.

Et notabis ad evidenter presentis capituli. quod
delitas est triplex. vna. quæ debetur proximo. alia pati-
lia domino: fidelitas. quæ debetur proximo scilicet
offendere eum. nec insidiari. vt ff. de iusti. & iure. l. v. Non
autem tenetur eum defendere. vt notatur ff. de re
lis iuris. l. culpa caret. Alia est fidelitas. quæ debetur pa-
quem quis etiam tenetur defendere verbo. & opere. &
bet patri indicare. quæ insidiatur contra eum. ff. ad l. Pe-
peiam. de parric. l. j. ad finem. & leg. sequenti. debet eti-
reuerentiam. vt in titulo de obsequijs. Tertia est fidel-
itas maior. quam quis renetur domino suo. cui non solum
netur cum non offendere. sed indicare verbo. & de-
fendere facto. vt x. colla. de forma fide. cap. i. & de noua for-
fidel. cap. j. Ita debet quisquis principem non offendere
& si sciuerit. indicare. & patet. quia conscienter tenetur. v.
l. quisquis. ff. ad l. Iulia. maiest. in fine. Tenerit etiam.
fendere eum. vt ff. de re militari. l. omne delictum. Eth-
itas habet duas habendas. vna in faciendo. quæ quis de-
aliam in non faciendo. quæ non debet. Et fuerunt haec
præcepta facta primis duobus parentibus. super quæ
pendent leges. & prophetæ. vide de hoc Bar. in extrauag-
ad reprimendu. in principio. Et fidelitas ad fide dicitur
eundum Iauensem in suo dictionario. Et fideles ad fide
cuntur secundum eum; quia per fidem fit. quod est debet
vel promissum. Et iuxta hoc fides. & fidelitas idem su-
Et sic sumitur fides in capit. Regum. & in capit. sequen-

xxij. quæst. v. Fides enim est genus habens multiplices species, ut notatur per glossam in rubrica, de summa trinitate, & fide catholica. & ibi docto. Aliquando fides idem est, quod fidelitas debita ad causam feudi. Et sic diffiniatur; Fides, sive fidelitas est habitus quidem, per quem debita, aut promissa sunt, aut complentur. Et sic sumpta dividitur in duas species; nam quædam est fidelitas debita ad causam feudi; alia est debita per subditum suo superiori ad causam dominationis, custodiae, & protectionis. Prima sic diffinitur; Fidelitas est ius quoddam, per quod tenetur vasallus ad omnia ex natura fidelitatis feudalium, ut pater in cap. i. de noua fidelitatis forma. & xxij. q. vlti. cap. forma. Secunda sic diffinitur; Fidelitas est habitus, sive ius quoddam, per quod inferior tenetur suo superiori domino. Et probatur in c. j. ad finem, qualiter vasallus fidem ius rare teneatur.

Et fidelitas in duobus principaliter consistit; Primo, in vera unitate, & dilectione sincera subditorum. Secundo, consistit in exteriori actione, ut infra declarabitur. Et regnum quodlibet est unum corpus, cuius caput est Rex; supposita eius sunt illius membra. Et probatur hoc in cap. noui, de his, quæ sunt à prælato sine consensu capituli, ubi habetur; universitas, vel collegium dicitur quoddam corpus sicut, & representatum. Et canonici dicuntur fratres Episcopi, sicut Cardinales dicuntur fratres Papæ, ut in c. j. de officiis. deleg. libro vi. Et ea, quæ superius diximus, etiam probantur in cap. quoniam plerique, de officio ordinarij. & in cap. cum non licet, de præl. p. Et in uno quoque regno non potest esse nisi unum principale caput. i. Unus Rex, ut in cap. in apibus. vij. q. i. Et vasallus tenetur iuvare dominum contra parentes, & fratres, & filios. ut in cap. i. de noua forma fidei. & in dicto cap. forma. xxij. quæst. vltima.

Et rebelles sunt omnes illi, & singuli, & etiam infideles, qui quomodounque publicè, vel occultè contra nostrum regnum non potest esse nisi unum principale caput. i. Unus Rex, ut in cap. in apibus. vij. q. i. Et vasallus tenetur iuvare dominum contra parentes, & fratres, & filios. ut in cap. i. de noua forma fidei. & in dicto cap. forma. xxij. quæst. vltima.

contra

contra nos, seu officiales nostros in his, quæ ad commis-
sum eis officium pertinent, rebellando. Verba sunt Impe-
ratoris Henrici in extrauaganti; qui sunt rebelles. & vide
Bar. in commento suo in dicta extrauaganti. vbi dicit, re-
bellando, resistendo. vel non obediendo, licet ipsi bellum
non inferant; Et sic propter inobedientiam, vel resistenti-
am rebelles sunt; & si solum resistat odio personæ princi-
pis, rebellis est. Et nota bene, quod omnis subditus resi-
stens officiarijs regijs in his, quæ ad officium eorum per-
tinent, rebellis est Regi, & regno, ut in dicta extrauaganti,
pro quo facit illud Lucæ. x. Qui vos spernit, me spernit. Et
facit illud primo Regum. cap. viij. circa principium; Non
enim te abiecerunt, sed me, ne regnem super eos. vide Lu-
cam de Penna in l. nihil, in primo de Palatinis. libro. x ij.
qui loquitur circa officiales Regis. Et qui retinet aliquam
munitionem, villam, vel castrum, rebellis est, secundum
Bartolum ibi. Et de ipsis loquitur textus in l. amissione. §.
quæ deficiunt. ff. de capitib. diminutione. Et sic collige;
quod rebellio est resistentia, vel inobedientia aduerlus
principem, faciendo, vel omitendo. Et resistentia, vel in-
obedientia facta principi est proterua, & damnabilis, om-
nique venia, & remissione indigna. ut in d. l. quisquis. Et
probatur in c. inter, de maioritate, & obedientia. Itaque
venia, aut dilationi non est locus cum eis, ut in c. i. de pœ-
ni. dist. vj. ad finem.

¶ Et t̄ quomodo in criminē lēsē maiestatis præcedatur,
vi. tex. in extrauaganti, ad reprimendum, vbi cauetur; In
quocunque lēsē maiestatis criminē, & maxime vbi cōtra
Romanorum Imperatores, vel Reges aliquid, quod dictū
tangat, afferatur commissum, posset procedi per accusati-
onem, inquisitionem, seu denunciationem summarie, &
de plano, sine strepitu, & figura iudicij, prout illi, qui iu-
risdictioni præst, videbitur expedire: ad hoc, si qua com-
munitas, corpus, collegium, vel alia quævis persona cu-
luscunque status, dignitatis vel conditionis existat, super
dicto criminē per nuncium, vel per litteras, seu etiam per
edictum publicē propositum citata, vel citatum negle-
xerit in termino personaliter, vel legitimē compa-
rere;

rere; contra ipsam, vel ipsum perinde, ac si praesentialiter omnibus interesset, vel lis foret legitime contestata, tam ad receptionem testimoniū, & eorum publicationē, & sequentia, quam ad diffinitiū sententiam, & eius executionem procedatur. & Bar. dicit ita speciale est in hoc, quod ad accusandum admittuntur insames. Et etiam dicit, causa commissa summarie debet totam substantiam comprehendere. Et summarie intelligitur breuiter. Expeditur autem iste processus breuiter; quia licet alias non possint dilationes breuiari, nisi causa cognita, tamen abbreviandi illa sola est causa sufficiens, quod causa debet agitari summarie, ut probationes legitime pereant; hoc enim impediret causae cognitionem; quod non potest, quia causa cognitio est de substantia iudicij, ut c. comminationes, vel epistolæ. l. iudex, & l. fin. Et notatur. C. de sententijs. l. prolatam. Sed ea, quæ sunt de substantia, non possunt omitti per hoc, & dicit summarie. ita Bar. in dicta extrauagati, ad reprimē. §. summarie. Et notatur in clementi. l. epe, de verb. signi.

† Et de clausula, summarie, simpliciter, & de plano, sola ¹⁴ facti veritate inspecta, vide Ludouicum Romanū in consil. cxcij. ad finem, & in consilio cccxcvj. ad finem. Et in his casibus, in quibus ordinarie agitur, quis citatur peremptorie. Item in ipsis casibus, ubi agitur summarie, quid patet in interpositione primi decreti, & ij. quid summarie sit, oportet, quod procedat peremptorium, ut. C. de his, qui ad ecclesiā confugiunt. l. præsenti. §. sed si hoc facere. & C. quomodo, & quando iudex. l. consestaneum. & vi. Bart. in loco iam allegato. Et quando proceditur contra absentem, semper dicitur summarie. vi. Ba. in d. §. summarie, in ij. colum. Et ibi dicit Bart. vbiunque sententia data tribuit ius finale, nec potest per aliud iudicium reparari, ni per appellationem, vel aliud remedium, tunc requiritur causa plenaria cognitione regulariter, ut in l. iudices. C. de iudici. Et falt in casu legis de submersis. C. de naufragio. Item in casu constitutionis, ad reprimendum. Item in casibus, qui ponuntur in Clementina, dispendiosam, de iudicijs. Item in casibus, quibus sententia potest fieri contra absentem, & negotium liquidare, ut. C. quomodo, & quando iudex.

Ttt aucten.

aucten. qui semel. & C. vbi de crimine agi oport. aucten. qua in provincia. Et videbis Bart. in toto extrauaganti, ad re prime. quia mirabiliter ipsam commentauit.

25 + Et quis dicitur proditor, vi. Bald. in cap. j. quibus modis feudum amittatur. & vide Bal. in aucten. nulla communitas. C. de Episco. & cleri. & vide Alexand. in additioni. ad Bar. in l. respiciendum. §. delinquunt. ff. de pœnis. & vid. Anchara. in cap. j. de homicidio. vbi ipse dicit in principio. Et vide Dominum Hieronym. Gigant. in suo tractat. de crim. laſſe maiestat diffuse hanc materiam tractantem in rub. de proditoribus. lib. iij. queſt. j. Si quis veniens tecum, tamquam locius itineris, te percussit, dicitur hoc fecisse proditorie, ut in l. ff. C. de delato. libro x. Vel si sedens tecum in mensa te percussit, dicitur proditorie agere, ita Bar. in d. §. delinquunt. vbi ipse dicit; Istud delictum committitur duobus modis; uno modo insultando: est autem insultus in alium saltus; ut probatur in l. j. §. cum arietis. ff. si quadrum pauperiem fecisse dicatur. & l. is. qui aggressorum. C. ad l. Corneliam. de fiscarijs. Alio modo committitur ex proposito proditorie: est autem prodere vnum auctibus offendere, aliud mente gerere, ut notatur. ff. de preuarica. l. j. & ff. ad l. Iuliam maiestat. l. iij. in principio. Sed si es es mihi inimicus, ita quod esset rancor inter te, & me, tunc te proditorie non percucio. quia illud, quod facio, auctibus offendebam: & ille etiam dicitur proditor, qui secrera sibi commissa reuelat. ita Petr. Anch. in Clemen. de statu monacho. & Felinus in cap. de homici. dicit, exponit proditorie, quando aliquis vnum habet in verbis, aliud corde. Et ibi dicit in occidente veneno, ut in l. j. C. de maledi. & Math. & Bald. in l. nemo. C. de summa. trini. dicit, quod talis est proditor. Item in mouente bellum sine diffidatione secundum Iohann. Andr. in c. j. de homicidio, in vi. Item in permittente transire gentem inimicam, & non reuelante, secundum gloss. in l. si quis a barbaris. C. de re mili. lib. xij. Idem in coniuiantibus, qui se occulte offendunt, secundum Bald. in c. j. quibus modis feudum amittatur. Et alios modus vi. perdocto. in c. clericus. xlvi. dist. & vide Bal. in l. iij. C. quæ res exporta. possint. & vi. Bald. & Ange. in l. j. in prin. ff. de kis

his, quibus, vt indig. & in l. fi. C. de summa trini. & fide ca.
& vi. Card. in Clemen. j. ver. quia vero, de statu monachorum, vbi ipse dicit. † Proditor est, qui secreta sibi commissa
reuelet. Et pditor populi incidit in hoc crimen, sicut pro-
ditor princepis, & punitur secundum formam tex. in l. quis-
quis. ff. ad l. lulij, maiest. vbi videbis Ale. in additio. ad Bar.
& vide Bal. in l. fi. C. de abolitio. & vi. Salice. in dicta l. quis-
quis. Et vide de hoc in cap. j. vt lite non contestata,

Et filius condemnari non priuatur beneficio ecclesiastico iam quæsito, vide Alexand. vbi supra. & vide gloss. singularem in cap. satis per peruersum. dist. quod est verum, si est crimen læsa maiestatis temporalis: secus, si diuinæ, & spiritualis, quia tunc priuatur. vide de hoc. Abb. in ca. ver-
gentis, de hereticis. Et vide ea, quæ notantur in c. quicun-
que, de heret. l. vide. Et vide Ioan. de Anania, in d. cap. ver-
gentis, in ij. colum. vbi ipse dicit; Filij hæreticorum priuan-
tur ipso iure beneficijs suis ecclesiasticis iam obtentis, &
inhabiles redundunt ad habenda vsque ad secundum ge-
nerationem per lineam masculinam, vt in cap. quicunque.
§. hæreti. & cap. statutum. ij. de hæreti. lib. vi. hoc est filij, &
nepotes, vt ibi; & in c. commissi, §. priuandi, eodem titu, &
vide Ange. in d. l. quisquis.

† Et filij eorum, qui commiserunt crimen læsa maiesta-
tis ecclesiasticæ, puta in Papam, vel Cardinalem; tunc sunt
priuati ipso facto à beneficijs habitis; Et inhabiles ad ha-
benda vsque ad secundam generationem, sicut & filij hæ-
reticorum; vt in capit. felicis. §. quod si quis. de pœn. liber.
vi. De illis vero, qui committunt in Episcopum, vide test.
in Clemen. si quis suadente, de pœnitis. Et filij. eorum, qui
commiserunt crimen maiestatis temporalis, non priuan-
tur suis beneficijs, vt est gloss. in d. c. satis peruersum. Nam
cum sint clerici, exempti sunt à iurisdictione principis se-
cularis, vt in cap. duo lunt. xcvj. distinct. & j. quæst. iiiij. §.
contrarium. Et eadem ratione admittuntur ad beneficia
ecclesiastica obtinenda, si tempore commissi criminis per
patrem, essent ecclesiastici: secus, si laiei, licet postea fierent
clericis; quia tunc essent infames per dictam l. quisquis. &
vi. q. j. c. quæro. §. verum.

18 † Et infames non admittuntur ad beneficia ecclesiastica, & promoti deijsuntur. vj. q. j. c. infames. c. vrgentis, de hæreti, & ibi vidè Henricum.

Et nota secundum Henricum in loco iam allegato, qđ clericus delinquendo, seu machinando contra principem temporalē non incidit in l. Iuli. maiest. cum princeps secularis non sit superior clericis, vt de re iudi. ca. paſtoralis. h̄. rursus. Sed si clericus feudatarius subditus est domino temporali, & machinando, & delinquendo contra ipsum incidit in l. Iu. ma. tex. in c. verum, de foro compe. & c. cæterum. de iudi. Et istud crimen læse maiest. est pessimum omnium peccatorum, vt in aucten. de nuptijs. colla. iiij. §. mitiores. & ibi dicit Ange. Nota, quod facere machinacionem contra imperium, vel falsitatem committere destabilius crimen est, quam crimen homicidij, beneficij, & adulterij. & inact. vt liceat matri. & auiae. §. qui vero plurimas. colla. viij. etiam erat licitum olim mulieri indicare proditionem viri, & vir nullam ex hac causa repudij habebat occasionem.

19 † Et vltimò notabis, quod quotiescumque aliquis subditus exercet actum inobedientiae contra prosperitatē regni, aut imperij, tanquam rebellis committit crimen perditionis in primo capite. Sunt & alia crimina à primo capite legis Iuli. maie. vt in l. iij. xil. & iiiij. ff. ad l. Iulia. maiest. & c. puniunt. vt in l. iij. ff. ad l. Iul. ma. Et limita tex. in l. quis quis. ff. ad l. Iul. maiest. procedere, vbi crimen est attentatum specialiter in personam principis, vel in personā eorum, qui sibi assūlunt, sed vbi attentatum esset in alijs capitulois non in primo, habet locum poena. l. amissione. §. qui dicitur. ff. de capit. diminutione. vbi dicit Bar. Ille, qui est bannitus imperij, & qui paratur deportato, & perdit ea, quae sunt iuris ciuilis. Et ita intelliguntur iura noua quæ dicuntur, banno imperiali subiaceant, hoc est iura ciuilia perdantur, vt in auct. itē nulli, de sacrosanc. ecclesijs. Et an bannitus possit testamentum condere, & an possit institui, & similia facere, vide Bart. ibi. Alexand. in addictionibus. & vide Ioannem Andr. in capit. statutum, de rescript. in vj. vbi secundum Alexand. ponit aliam limitationem ad dictam l. quis.

quisquis. vide ibi Alexand. in addictionibus.

† Sed nota vltimo, quod si quis commiserit crimen lēſe²⁰ maiest. & fuerit rebellis, capite punitur, vt in l. iij. in prin. ff. ad l. Iuli. maie. ibi videbis. Et si commiserit contra casum dict. l. quisquis, dicitur ut in dicta l. Et nota bene, & non trā das obliuioni tex. in extrauagāti, qui sint rebēiles; quia in illo tex. & in l. j. & iij. iij. & iij. ff. ad l. Iul. maiesta. & in l. quisquis, est tota materia. Et de modo procedendi multum me moriae commendabis tex. in extra. ad reprimendum. Et sic ad honorem Dei remanet expedita materia præsentis regulæ. In isto criminis ante sententiam perditura dministratio honorum. C. ad l. Iul. maiest. l. pe. & ff. Car. in cap. quia d. ligentia. de electio. in crimen lēſe maiestatis non incurrit non subditus. Quid, si solum est subditus ratione feudi, & non habet originem nec domicilium? & quid si est clericus, Episcopus, quando incurrit crimen lēſe maiestatis, vide in tractatu de Imperatore in q. cxvij. & de criminis lēſe maiesta, vide in volum. tractatum, vo. vi. fo. lxxxv. & vide capitula Regni Neapolis, scilicet c. Apud transum. ca. die mercurij. C. bona proditorum. Videas etiam omnino benignus lector, Aureum tractatum nouiter Venerabilis impressum, De criminis lēſe Maiest. I. V. D. Clarissimi Doctoris Hieronymi Gigan. Forosempro. In quo multa pule chra atque utilia in hac materia inuenies. Et sit sic finis.

Dis huic tractatu, cum laude omnipotens

Dei, eiusque matris semper

Virginis Mariæ.

FINIS.

